

Obnova vodních toků v Jesenické oblasti povodí Odry, řeka Opava po Nové Heřminovy

Černá Opava, Střední Opava a Opava mezi Vrbnem pod Pradědem a obcí Kunov, hydrobiologický a ichtyologický průzkum

Aglaope s.r.o.

V Zátíší 810/1, 709 00 Ostrava, IČ: 10923802
Mobil: +420 732 999 035, e-mail: aglaope@aglaope.cz
www.aglaope.cz

Zpracoval

Mgr. RADIM KOČVARA

Autorizovaná osoba podle § 45i zákona ČNR č. 114/1992 Sb. pro účely biologického hodnocení
podle § 67 zákona, č. j. MZP/2021/610/561

Usek Opavy před Karlovicemi pod Vrbnem pod Pradědem (lokalita č. 6), 19. 7. 2025

Rozdělovník

Výtisk č. 1: Aglaope s.r.o., V Zátíší 810/1, 709 00 Ostrava
Výtisk č. 2–4: Šindlar s. r. o., Na Brně 372/2a, 500 06 Hradec Králové

V Ostravě, 28. července 2025
Za Aglaope s.r.o.
Mgr. Radim Kočvara

Úvod

Předmětný hydrobiologický a ichtyologický průzkum se zabývá úsekem Černé Opavy od soutoku se Slučím potokem po soutok se Střední Opavou. Dále úsekem Střední Opavy od soutoku s Bílým potokem po soutok s Černou Opavou a úsekem řeky Opavy od Vrbna pod Pradědem po obec Kunov. Hydrobiologický průzkum tedy probíhá v krajině přibližně od 620 m n. m. na Černé Opavě (resp. 610 m n. m. na Bílé Opavě), až po 400 m n. m. pod obcí Kunov.

V celém tomto úseku byly v loňském roce mimořádné povodně (září 2024), které měnily koryto řeky a měly výrazné účinky na její biotu – zejména makrozoobentos a ryby. Následně byly prováděny (říjen až dosud) výrazné zásahy do toků ze strany lesních správců (Lesy ČR, Biskupské lesy) a Povodí Odry s. p. s cílem řešení povodňových škod po povodních, jež obvykle spočívají v „opravě“ koryta toku. Cílem je navrácení do původní trasy – tj. rozhrnutí a odkopání šterkovitých náplavů s kameny pomocí bagru a oprava břehů a vyrovnání kynety v toku. Nejčastějším výsledkem, patrným i z fotodokumentace, je obnova či vytvoření jednoduchého lichoběžníkovitého průtočného profilu s urovnáním dna.

Toto opatření se více negativně projevuje v užších horních úsecích, kde je snadnější při malé šířce provést úpravu toku. Čím je tok širší, zůstává více přírodě blízký pro zachování nerovností dna a menší rozsah úprav ve vztahu k ploše vodního toku.

Černá Opava pramení v severozápadních svazích Orlíku v nadmořské výšce 1060 m n. m. Teče jižně pod Rejvízem a posléze stáčí svůj směr k Vrbnu. Střední Opava pramení na severovýchodních svazích Pradědu v nadmořské výšce okolo 1200 m n. m. Teče přes Vidly k Bílému potoku a dál směrem k Vrbnu, kde z levé strany přibírá Bílou Opavu. Řeka Opava vzniká soutokem Černé a Střední Opavy ve Vrbně pod Pradědem ve výšce 540 m n. m. Teče jihovýchodním směrem, pod obcí Nové Heřminovy se stáčí na severovýchod a teče směrem ke Krnovu. Pod Krnovem se opět stáčí k jihovýchodu, protéká městem Opavou a ústí zleva do Odry v Ostravě – Svinově v nadmořské výšce 210 m n. m.

Metodika

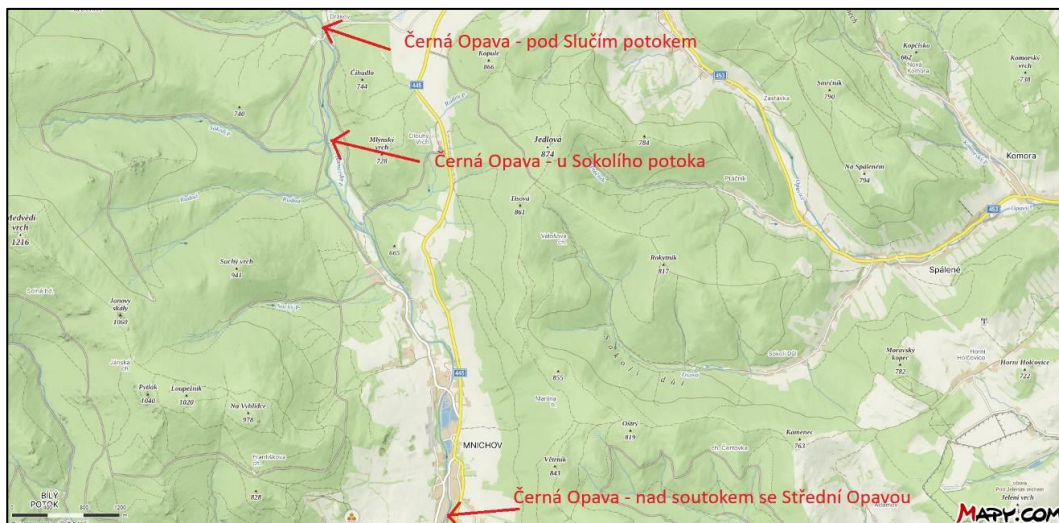
Materiál makrozoobentosu byl odebírán za pomoci bentické sítě (30 x 40 cm), která je postavena kratší hranou rámu na dno. Velikost ok sítě činí - 0,5 mm. Vzorkování bylo prováděno rozrýváním dna nohou (kick-sampling) a splavováním uvolněného materiálu proudem řeky do sítě. Dále omýváním velkých kamenů a dřeva rukou v proudu nad sítí a následným zachycováním materiálu v síti. (ČSN 75 7703) Doba vzorkování na lokalitě probíhala vždy přibližně 3 min. čistého času vzorkování, aby bylo možno lokality porovnávat. Vzorky byly odebírány ze všech typů dnového substrátu přítomného na daných profilech (zejména kameny, šterk, písek, bahno, organický sediment, příbřežní rostliny).

Následně byl na místě biologický materiál vložen na bílou fotografickou misku a přebírán do vzorkovnice s 96 % ethanolem. Nepřebraný zbytek byl posléze přecezen přes síťku, zbaven přebytečné vody a vložen do plastové vzorkovnice o objemu 2 litry. Ve vzorkovnici byl vzorek zakonzervován 96 % ethanolem pro transport do laboratoře. Posléze v laboratoři byl opět vzorek vložen do bílé fotografické misky s vodou a přebírán pod binokulární lupou entomologickou pinzetou. Nalezené organismy byly vkládány do připravených zkumavek s 96 % ethanolem podle skupin organismů. Následná determinace probíhala za pomoci binokulární lupy a preparátů pod světelným mikroskopem. Organismy byly určovány pomocí podrobných určovacích klíčů uvedených v seznamu použité literatury.

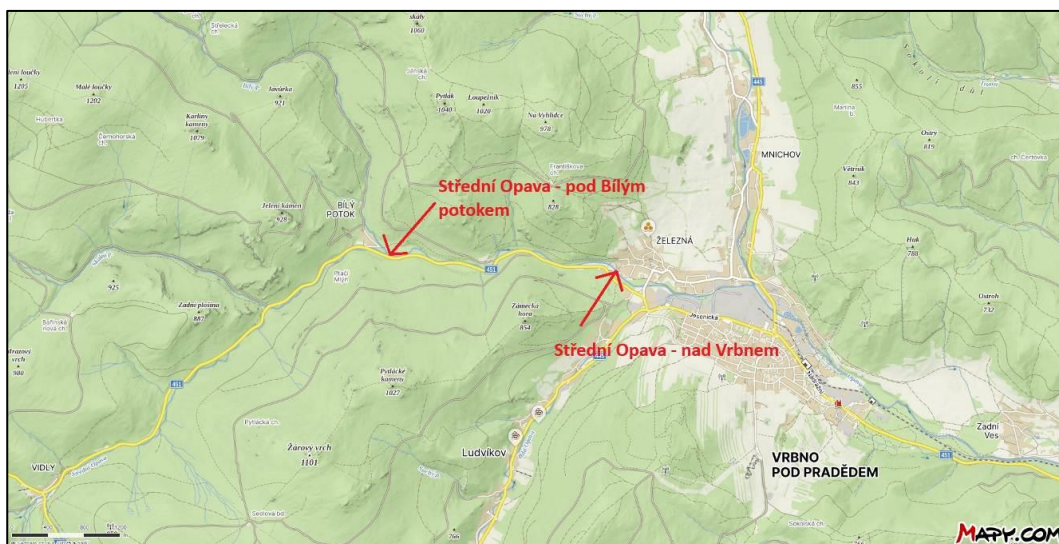
V celém území (vždy min. 50 m úsek řeky v rámci lokality) byl rovněž proveden průzkum řešených úseků pomocí pulzního motorového elektroagregátu (ELT60II-GI s výkonem 1,3KW/940 V). V rámci průzkumu byly proloveny všechny dostupné habitaty (peřej, tůň, středová i břehová část vodního toku). Účelem bylo ověření druhového spektra a odhad početnosti mihulí a ryb v dotčených úsecích, vhodně byl takto detekován i rak říční.

Černá Opava

Bílá Opava

Opava

Přehled odběrových lokalit – mapy.cz

Průzkumy proběhly na zkoumaném území ve dnech 12. 7., 15. 7. a 19. 7. 2025. Bylo prozkoumáno deset úseků a odebráno 10 vzorků na deseti různých lokalitách. Tři vzorky byly odebrány na Černé Opavě, dva na Střední Opavě a pět vzorků na Opavě mezi Vrbnem pod Pradědem a obcí Kunov. Samotné odběry vzorků a průzkumy byly prováděny tak, aby byla zachycena co nejvyšší variabilita možných habitatů na dané lokalitě a byl zachycen co nejvyšší počet druhů na nich žijících se zřetelem na chráněné a jinak významné druhy. Na každé lokalitě byly proloveny jak proudivé úseky v peřejnatých částech toku, tak i klidnější úseky včetně případných tůní a příbřeží s kořenujícími stromy ve březích.

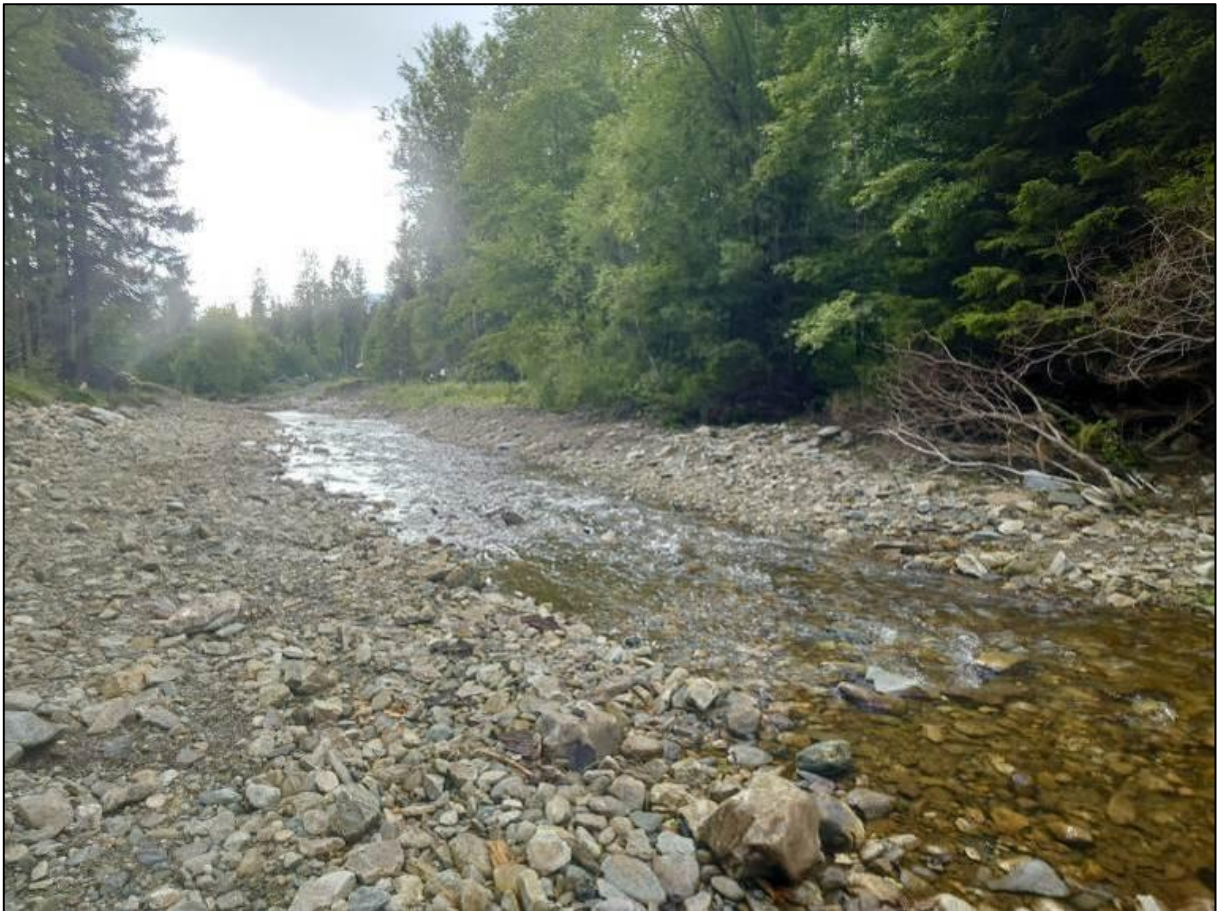
U každého druhu je uveden stupeň ohrožení, a to podle přílohy č. III vyhlášky MŽP ČR č. 395/1992 Sb. ve znění vyhlášky MŽP ČR č. 175/2006 Sb. k zákonu ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů; podle Červených seznamů ČR (Hejda et al. 2017, Grulich & Chobot 2017, Chobot & Němec 2017). Dále je uvedeno, zda se druh nachází v Příloze I Směrnice 2009/147/ES nebo v Příloze II nebo IV Směrnice 92/43/ES.

Zákonem chráněné druhy: O – Ohrožený druh, SO – Silně ohrožený druh, KO – Kriticky ohrožený druh. Červené seznamy obratlovců ČR: EX – Vyhynulý, RE – Druh vymizelý na území ČR, EW – Vyhynulý nebo vyhubený ve volné přírodě, CR – Kriticky ohrožený druh, EN – Ohrožený druh, VU – Zranitelný druh, NT – Téměř ohrožený druh, LC – Málo dotčený druh, NE – nevyhodnocené druhy, DD – taxon, o němž jsou nedostatečné údaje. I, II, IV – druh je uveden v příslušné příloze Směrnice 2009/147/ES nebo 92/43/ES. Kategorie LC není u obratlovců uváděna.

Výsledky

Černá Opava pod soutokem se Slučím potokem

První odběrová lokalita byla zvolena na Černé Opavě pod soutokem se Slučím potokem u parkoviště Drakov.

Černá Opava pod soutokem se Slučím potokem

Černá Opava zde má horský, až podhorský charakter šterkonosné řeky. Teče v podstatě jehličnatým lesem, jen v příbřeží se objevují vrby, olše a klen. Koryto je kamenité, místy šterkovité, po loňské povodni rozšířené. Bohužel následnými pracemi v korytě z pohledu diverzity toku v různé míře degradované, tok byl většinou upraven do lichoběžníkovitého profilu.

Černá Opava u Sokolího potoka

Druhá odběrová lokalita byla zvolena zhruba 1,5 km níže po toku. Byla nazvána Černá Opava – u Sokolího potoka. Svým charakterem je podobná první lokalitě. Také se nachází v jehličnatém lese. Koryto Černé Opavy je zde na soutoku se Sokolím potokem po povodni značně rozšířené, šterko kamenité. Za velké vody zde řeka divočila a vytvářela více ramen. Bohužel i zde došlo k těžbě sedimentů po povodni, a tak je nyní koryto v různé míře zase pozměněné a degradované s upravenými břehy a dnem koryta.

Černá Opava u Sokolího potoka

Černá Opava nad soutokem se Střední Opavou

Třetí odběrová lokalita byla zvolena na Černé Opavě, zhruba 500 m nad soutokem se Střední Opavou ve Vrbně pod Pradědem v místní části Mnichov. Byla nazvána Černá Opava – nad soutokem se Střední Opavou. Zde už řeka protéká intravilánem města Vrbna. Koryto řeky je zde zahloubené, relativně úzké a břehy jsou po obou stranách zpevněny kamennou rovnaninou z lomového kamene, který není místní a působí, že k řece nepatří. Toto opevnění je v různé míře narušeno loňskou povodní, a tak se tyto alochtonní balvany vyrvané z břehů povalují u paty koryta, či v samotném korytě. Také zde po povodni došlo k těžbě sedimentů, které byly použity k zavezení nátrží nebo břehů.

Černá Opava – shrnutí výsledků

Jednorázovým průzkumem na řece Černé Opavě v úseku mezi soutokem se Slučím potokem a ústím do Střední Opavy bylo nalezeno bohaté společenstvo 56 taxonů makrozoobentosu.

Černá Opava nad soutokem se Střední Opavou

Z 56 druhů je jeden zařazen v seznamu zvláště chráněný druh živočicha ve smyslu zákona České republiky č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, dle Přílohy č. III Vyhlášky č. 395/1992 Sb.

Číhalka pospolitá *Atherix ibis* – O. Jedná se o druh dvoukřídlého hmyzu *Diptera*, jež je zajímavý především svým životním cyklem. Druh však bývá nehojně nalézán od velkých řek v nížinách až po podhorské říčky. V řešených úsecích byli potvrzeni jen ojedinělí jedinci.

Na lokalitě pod Slučím potokem bylo potvrzeno 35 taxonů, na lokalitě pod Sokolím potokem 41 taxonů a nad Vrbnem to bylo 33 taxonů. První dvě lokality jsou si podobné, jsou umístěny v podhorském lese. Třetí lokalita se nachází už v intravilánu obce Vrbno pod Pradědem. V celém úseku je Černá Opava v podstatě divočí podhorskou šterkonosnou řekou. Zjištěné druhy patří k charakteristickým zástupcům našich vodních bezobratlých v podhorských oblastech.

K taxonomicky nejbohatším ve společenstvu Černé Opavy patří tak zvané EPT taxony (jepice, pošvatky a chrostíci). Jepice *Ephemeroptera* s 11 taxony, pošvatky *Plecoptera* s 8 taxony a chrostíci *Trichoptera* s 16 taxony. EPT taxony jsou v čistých a přirozených tocích často nejpočetnější.

Další taxonomicky početnou skupinou je dvoukřídlý hmyz *Diptera* s 11 taxony, kam patří i jediný zástupce zákonem chráněného druhu číhalka pospolitá *Atherix Ibis*.

Taxonomicky početnou je také skupina brouci *Coleoptera* se 6 taxony.

Ve společenstvu se nalézají především druhy, které do této polohy patří, přesto je společenstvo početně viditelně nevyrovnané. Dle početnosti značně dominují juvenilní stadia jepice rodu *Baetis*, které svou dominancí značně převyšují zbytek společenstva. Nyní nastává mohutná rekolonizace toku po výrazně ovlivňujících povodních z loňského září. Velmi podobný lokálně negativní dopad má opětovný zásah do toku v podobě bagrování dna a rozhrnování sedimentů při následných zabezpečovacích pracích. Ve společenstvu je zatím poměrně málo chrostíků, kteří se ještě nedokázali namnožit

a dorůst, naopak lze hovořit o explozi života malých jepic. Bagrováním po povodních v toku utrpěla zejména diverzita habitatů a tok je nyní více uniformní. Asi nejhorší situace je na posledním profilu nad Vrbnem, kde se popovodňové zabezpečovací práce projeví nejvíce a tok je prakticky navrácen do „původní podoby“ upravené řeky. Je zřejmé, že v intravilánech je nutné po povodních tok usměrnit z důvodu možných dalších škod na majetcích, za nadbytečné je ale možno považovat bagrování toku i v lesích, kde povodně vytvořily často hodnotnější diverzifikované koryto, mnohde o více ramenech, které bylo zásahy opět degradováno.

Po povodni, která naprosto prohrnula šterkovité a kamenité dno a opětovně po následném bagrování v podstatě v celém úseku vymizela makrofyta, kromě krátkých úseků zachovalého příbřeží, kde aspoň částečně zůstal zachován původní břeh. V těchto místech se objevují příbřežní trávy chrastice rákosovitá *Phalaris arundinacea* nebo v menších tůňkách rozrazil potoční *Veronica beccabunga*. Lakušníky *Batrachium* sp. z toku naprosto vymizely a nyní jsou částečně nahrazeny na prosluněných místech vláknitými řasami.

Na základě předchozích průzkumů v letech 2000–2024 se v dotčeném úseku toku vyskytují dva typické druhy ryb, a to je pstruh obecný *Salmo trutta* a **vranka pruhoploutvá** *Cottus poecilopus* – O, NT. Pstruh byl při aktuálních průzkumech potvrzen jen jednotlivě, a to roční až dvouletí jedinci. Je zjevné, že upravené úseky nepředstavují vhodná stanoviště pro trvalý výskyt a jedinci pstruha zde jen většinou migrují.

Vranka pruhoploutvá *Cottus poecilopus* se v podélném profilu Černé Opavy vyskytuje plošně. Populace vykazuje přirozenou věkovou strukturu, početnost klesá směrem po proudu až od úseku Kunova, kde se trvale sympatricky začíná objevovat **vranka obecná** *Cottus gobio* – O, NT, II. Ta nebyla v řešených úsecích Černé Opavy aktuálně potvrzena, nicméně z r. 2014 zde existují ojedinělé nálezy (Anonymus 2025). Početnost vranky pruhoploutvé byla v řešených úsecích potvrzena jen jednotlivě, tj. velmi nízká, je zjevné, že druh upravené úseky postupně kolonizuje a jeho početnost zde patrně bude narůstat.

Výsledky hydrobiologického průzkumu – Černá Opava

	Taxonomická skupina	Černá Opava pod Slučím potokem	Černa Opava pod Sokolím potokem	Černá Opava nad Vrbnem
	Turbellaria			
1	<i>Dugesia gonocephala</i>		3	
	Oligochaeta			
2	<i>Eiseniella tetraedra</i>			1
	Crustacea			
3	<i>Gammarus fossarum</i>	38	45	3
4	Hydracarina			18
	Ephemeroptera			
5	<i>Baetis alpinus</i>	53	73	
6	<i>Baetis lutheri</i>	536	689	428
7	<i>Alainites muticus</i>			24
8	<i>Baetis rhodani</i>	2478	2188	1687
9	<i>Baetis scambus</i>			218
10	<i>Ecdyonurus torrentis</i>	12	15	
11	<i>Ecdyonurus venosus</i>	121	147	26
12	<i>Epeorus assimilis</i>	26		
13	<i>Ephemerella ignita</i>	123	152	104
14	<i>Habroleptoides confusa</i>			3
15	<i>Rhithrogena semicolorata</i>	71	56	12

	Plecoptera			
16	<i>Dinocras cephalotes</i>	18	22	6
17	<i>Isoperla oxylepis</i>	7	9	
18	<i>Leuctra albida</i>			85
19	<i>Leuctra aurita</i>	263	226	126
20	<i>Perla marginata</i>	2	8	
21	<i>Perlodes microcephala</i>			2
22	<i>Protonemura aubertii</i>	42	22	
23	<i>Siphonoperla torrentium</i>		12	
	Trichoptera			
24	<i>Allogamus uncatus</i>	1	4	
25	<i>Brachycentrus montanus</i>		1	
26	<i>Chaetopteryx villosa</i>	3	4	
27	<i>Glossosoma conformis</i>		3	
28	<i>Halesus digitatus</i>	1		
29	<i>Odontocerum albicorne</i>	1	3	1
30	<i>Philopotamus montanus</i>	2	5	
31	<i>Polycentropus flavomaculatus</i>	1		
32	<i>Potamophylax latipennis</i>	1	3	1
33	<i>Potamophylax luctuosus</i>	2		
34	<i>Rhyacophila fasciata</i>	3	5	
35	<i>Rhyacophila nubila</i>	7	9	15
36	<i>Rhyacophila obliterated</i>			2
37	<i>Rhyacophila tristis</i>	2	1	
38	<i>Sericostoma flavicorne</i>		3	
39	<i>Silo pallipes</i>	7	11	3
	Coleoptera			
40	<i>Elmis aenea ad.</i>	56	67	18
41	<i>Elmis aenea lv.</i>		4	
42	<i>Hydraena saga</i>	11	7	
43	<i>Limnius perrisi ad.</i>	28	45	9
44	<i>Limnius perrisi lv.</i>		7	3
45	<i>Oreodytes sanmarkii</i>	6	3	2
	Diptera			
	Simuliidae			
46	<i>Simulium monticola</i>	243	156	132
47	<i>Simulium reptans</i>		24	52
	Chironomidae			
48	<i>Ablabesmyia monilis</i>			1
49	<i>Diamesa sp.</i>			15
50	<i>Tvetenia bavarica</i>	5	8	10
51	<i>Eukiefferiella sp.</i>	4	10	4
52	<i>Heleniella sp.</i>		2	
53	<i>Micropsectra sp.</i>		3	2
54	<i>Orthocladius sp.</i>			2
	Diptera var.			

55	<i>Atherix ibis</i>	3	2	
56	<i>Dicranota sp.</i>	38	52	12

Střední Opava pod Bílým potokem

Čtvrtá odběrová lokalita byla zvolena na Střední Opavě – pod Bílým potokem. Střední Opava zde má horský až podhorský charakter. Teče však údolím, kudy vede silnice z Vrbna pod Pradědem na Vidly. To částečně ovlivňuje břeh řeky, který je přikloněný k silnici, který zde bývá silně opevněn. Nyní po povodni jsou koryto řeky i břehy silně pozměněny. I zde probíhaly intenzivní práce v korytě po povodni a dno je na mnoha místech silně pozměněné a degradované.

Střední Opava pod Bílým potokem

Střední Opava nad Vrbnem

Pátá odběrová lokalita byla zvolena Střední Opavě nad Vrbnem pod Pradědem pod pěší lávkou k místní části Železná. Byla nazvána Střední Opava – nad Vrbnem. Řeka je zde zúžená a zahloubená. Koryto a břehy jsou povodni částečně rozebrány. Břehové porosty zde nejsou po povodni příliš poškozeny, dno bylo částečně vyhrnuto ke břehům.

Střední Opava – shrnutí výsledků

Jednorázovým průzkumem na řece Střední Opavě v úseku mezi soutokem s Bílým potokem a ústím do Černé Opavy bylo nalezeno společenstvo 43 taxonů z nichž jeden je zařazen v seznamu zvláště chráněný druh živočicha ve smyslu zákona České republiky č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, dle Přílohy č. III Vyhlášky č. 395/1992 Sb.

Střední Opava nad Vrbnem

Čihalka pospolitá *Atherix ibis* – O. Jedná se o druh dvoukřídlého hmyzu *Diptera*, jež je zajímavý především svým životním cyklem. Druh však bývá nehojně nalézán od velkých řek v nížinách až po podhorské říčky. V řešených úsecích byli potvrzeni jen ojedinělí jedinci.

Na dvou odběrových lokalitách na Střední Opavě bylo nalezeno společenstvo o 43 taxonech vodních bezobratlých – makrozoobentosu. Na lokalitě pod soutokem s Bílým potokem to bylo 29 taxonů a nad Vrbnem 37 taxonů. První lokalita je charakterem více horská, ale vzhledem k přítomnosti silnice v údolí Střední Opavy, musí být koryto často na jednom z břehů masivně upraveno. Druhá lokalita se nachází na začátku intravilánu města Vrbna pod Pradědem. Zjištěné druhy patří k charakteristickým zástupcům vodních bezobratlých v podhorských oblastech

Celkově je úsek Střední Opavy podobný úseku Černé Opavy, i když je celkově taxonomicky chudší. Může to být dáno odběrem na pouze dvou odběrových lokalitách, ale také to může být důsledkem masivnějších prací v korytě Bílé Opavy, kde bylo potřeba zajistit průjezdnost po silnici údolím.

Nejdominantnější složkou společenstva jsou opět EPT taxony. Jepice *Ephemeroptera* mají 9 zástupců ve společenstvu, pošvatky *Plecoptera* mají 5 taxonů a chrostíci *Trichoptera* 9 taxonů.

Velmi početnou je také skupina dvoukřídlého hmyzu *Diptera* s 12 taxony. Kde patří i jediný zástupce zákonem chráněného druhu čihalka pospolitá *Atherix ibis*. K početnějším se čtyřmi taxony ve společenstvu patří i skupina brouků *Coleoptera* se 4 taxony.

Podobně jako na Černé Opavě vidíme obrovskou disproporci ve společenstvu, kdy naprostou dominanci tvoří juvenilní stadium larev jepic především rodu *Baetis*, zatímco chrostíci byli nalézáni v podstatě jednotlivě. Také zde můžeme hovořit o masivní rekolonizaci toku po ohromné disturbanci.

Bagrováním v korytě zatím vznikla určitá uniformita v toku, kdy je v téměř v celé své délce velmi podobný bez habitatů, které by vyhovovalo i dalším složkám společenstva. Chybí tůňe, kořeny

stromů ve březích, příbřeží s makrofyty nebo habitaty s různým dnovým substrátem. Nyní má Střední Opava v místech úprav charakter dlouhého prosluněného uniformního toku s vyhrnutými šterko kamenitými břehy.

Na lokalitě nad Vrbnem je situace patrně lepší, protože se v korytě povalují rozrušené antropogenní prvky, jako například prasklý lapač plavenin nad Vrbnem nebo rozrušená úprava břehů z lomového kamene, nyní se povalující v příbřeží nebo v korytě toku. To vytváří větší diverzitu v toku a různorodé habitaty, včetně úkrytů pro ryby.

Makrofyta na Střední Opavě v podstatě chybí, pouze v místech se zachovaným příbřežím vyrůstá především chrastice rákosovitá *Phalaris arundinacea*. Lakušníky *Batrachium* sp. jsou na prosluněných místech nahrazeny vláknitými zelenými řasami.

Na základě předchozích průzkumů v letech 2000–2024 se v dotčeném úseku toku vyskytují dva typické druhy ryb, a to je pstruh obecný *Salmo trutta* a **vranka pruhoploutvá** *Cottus poecilopus* – O, NT. Pstruh byl při aktuálních průzkumech potvrzen jen jednotlivě, a to roční až dvouletí jedinci. Je zjevné, že upravené úseky nepředstavují vhodná stanoviště pro trvalý výskyt a jedinci pstruha zde jen většinou migrují. Častěji byl pstruh zjištěn (až desítky jedinců) právě v místech větší diverzity nad Vrbnem. I zde ale absentují starší ryby.

Vranka pruhoploutvá *Cottus poecilopus* se v podélném profilu Střední Opavy vyskytuje plošně. Populace vykazuje přirozenou věkovou strukturu, početnost klesá směrem po proudu až od úseku Kunova, kde se trvale sympatricky začíná objevovat **vranka obecná** *Cottus gobio* – O, NT, II. Ta se v řešených úsecích Střední Opavy nevyskytuje. Početnost vranky pruhoploutvé byla v řešených úsecích potvrzena jen jednotlivá, tj. velmi nízká, je zjevné, že druh upravené úseky postupně kolonizuje a jeho početnost zde patrně bude narůstat.

Výsledky hydrobiologického průzkumu – Střední Opava

	Taxonomická skupina	Střední Opava pod soutokem s Bílým potokem	Střední Opava nad Vrbnem
	Oligochaeta		
1	<i>Eiseniella tetraedra</i>		2
	Crustacea		
2	<i>Gammarus fossarum</i>	7	9
3	Hydracarina	12	16
	Ephemeroptera		
4	<i>Baetis alpinus</i>	153	
5	<i>Baetis lutheri</i>	2563	554
6	<i>Baetis rhodani</i>	898	1522
7	<i>Baetis scambus</i>		274
8	<i>Ecdyonurus torrentis</i>	18	22
9	<i>Ecdyonurus venosus</i>	86	67
10	<i>Epeorus assimilis</i>	12	2
11	<i>Ephemerella ignita</i>	73	51
12	<i>Rhithrogena semicolorata</i>	88	17
	Plecoptera		
13	<i>Dinocras cephalotes</i>	46	14
14	<i>Leuctra albida</i>		56
15	<i>Leuctra aurita</i>	56	76
16	<i>Perla marginata</i>	15	16
17	<i>Perlodes microcephala</i>		3

	Megaloptera		
18	<i>Sialis fuliginosa</i>		1
	Trichoptera		
19	<i>Allogamus uncatulus</i>		1
20	<i>Chaetopteryx villosa</i>		1
21	<i>Glossosoma conformis</i>	5	
22	<i>Halesus digitatus</i>	2	1
23	<i>Potamophylax latipennis</i>		3
24	<i>Rhyacophila oblitterata</i>	8	
25	<i>Rhyacophila tristis</i>	31	
26	<i>Sericostoma flavicorne</i>		1
27	<i>Silo pallipes</i>	3	6
	Coleoptera		
28	<i>Elmis aenea ad.</i>	21	37
29	<i>Hydraena saga</i>	28	3
30	<i>Limnius perrisi ad.</i>	45	12
31	<i>Limnius perrisi lv.</i>		1
	Diptera		
	Simuliidae		
32	<i>Simulium monticola</i>	186	42
33	<i>Simulium reptans</i>		20
	Chironomidae		
34	<i>Ablabesmyia monilis</i>		3
35	<i>Cardiocladius sp.</i>	1	
36	<i>Diamesa sp.</i>	23	26
37	<i>Tvetenia bavarica</i>	2	6
38	<i>Eukiefferiella sp.</i>	9	8
39	<i>Orthocladius sp.</i>	5	3
40	<i>Tanytarsus sp.</i>		4
	Diptera var.		
41	<i>Atherix ibis</i>	1	
42	<i>Ceratopogonidae</i>	4	3
43	<i>Dicranota sp.</i>		6

Opava pod Vrbnem

Šestá odběrová lokalita byla zvolena na řece Opavě pod Vrbnem pod Pradědem, nad obcí Karlovice. Byla nazvána Opava – pod Vrbnem. Řeka je zde už větší a poškození koryta a břehů po loňské povodni nepůsobí tak devastálně jako výše. Břehové porosty jsou docela zachovány. Místy jsou zachovány i přirozené břehy z doby před povodní. Bohužel i zde došlo k vyhrnování štěrku kamenného dna do stran v rámci následných úprav toku.

Opava nad obcí Pocheň

Sedmá odběrová lokalita byla zvolena v ohybu řeky Opavy pod vrchem Uhlíř asi kilometr nad obcí Pocheň. Byla nazvána Opava – nad obcí Pocheň. Řeka zde má poměrně přirozený charakter divočící štěrkonosné řeky. Po povodni i zde došlo k částečným zabezpečovacím pracím v korytě, místy jsou naplaveniny vyhrnuté ke břehu, ale na mnoha místech zůstaly přirozené břehy i s původními břehovými porosty. Při březích jsou také popadané stromy.

Opava pod Vrbnem

Opava nad obcí Pocheň

Opava nad obcí Široká Niva

Opava Skrbovice

Opava nad obcí Široká Niva

Osmá odběrová lokalita byla zvolena nad obcí Široká Niva asi 700 m nad mostem. Byla nazvána Opava – nad obcí Široká Niva. Koryto je tady široké, relativně mělké. Také zde došlo po povodni k vyhrnování dna a někdy je nahrnutá hromada štěrku při levém, někdy při pravém břehu. Vždy jeden břeh je v podstatě přirozený. Břehové porosty jsou místy zachovány.

Opava Skrbovice

Devátá odběrová lokalita byla zvolena v obci Skrbovice u zničeného mostu k nádraží, kde je dnes dočasná lávka pro pěší. Byla nazvána Opava – Skrbovice. Na této lokalitě je pravý břeh prakticky přirozený i s břehovými porosty a zachovalým dnem. Levý břeh je vyhrnutý a vytvořený vybagrovanými kameny z koryta po povodních. Přesto tato lokalita působí přirozeným dojmem.

Opava Kunov

Desátá odběrová lokalita byla zvolena pod obcí Kunov v místech, kde se dříve řeka Opava rozdělovala do dvou ramen. Byla nazvána Opava – Kunov. Řeka zde teče v přirozeném divočicím korytě se štěrkovými náplavami. Po povodni bylo pravé, v podstatě původní rameno přehrazeno a nyní je suché. Levé rameno, které vzniklo po povodni v roce 1997, je nyní korytem, které převádí celý průtok řeky Opavy. V korytě po povodni probíhaly zabezpečovací práce a pravý břeh řeky je tvořen vysokou štěrko kamenitou hrází z vybagrovaného materiálu z řeky. Levý břeh je poměrně přirozený s jehličnatým lesem a níže i s břehovými porosty.

Opava v úseku mezi Vrbnem pod Pradědem a obcí Kunov – shrnutí výsledků

Jednorázovým průzkumem na řece Opavě v úseku mezi Vrbnem pod Pradědem a obcí Kunov bylo nalezeno bohaté společenstvo 74 taxonů makrozoobentosu, z nichž dva jsou zařazeni v seznamu zvláště chráněný druh živočicha ve smyslu zákona České republiky č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, dle Přílohy č. III Vyhlášky č. 395/1992 Sb.

Opava Kunov

Čihalka pospolitá *Atherix ibis* – O. Jedná se o druh dvoukřídlého hmyzu *Diptera*, jež je zajímavý především svým životním cyklem. Druh však bývá nehojně nalézán od velkých řek v nížinách až po podhorské říčky. V řešených úsecích byla potvrzena častěji, a to právě v úsecích s přirozeným břehem, kde nedošlo k vyhrnování říčních štěrků.

Rak říční *Astacus astacus* – KO, VU. Jedná se o druh korýše *Crustacea*, který býval naprosto běžným obyvatelem našich tekoucích vod. Dříve býval tento druh ohrožen hlavně organickým znečištěním, nyní je ohrožen především úbytkem vhodných stanovišť vlivem úprav na tocích, ale také zavlečením račího moru. V rámci řeky Opavy se jedná o hojně se vyskytující druh zejména v úseku níže mezi Kunovem a Krnovem. Aktuálně byl potvrzen jen jednotlivě, což souvisí s upraveným charakterem zkoumaných profilů. Nejvýše byl zjištěn v úseku Pocheň. V předešlých letech byly potvrzovány desítky jedinců od úseku Široké nivy níže. I aktuálně byl potvrzen častěji – jednotlivě v úsecích nátrží a březích s kořeny či kameny mimo úpravy toků pod Širokou Nivou, Skrbovicemi a Kunovem.

Chrostík *Hydropsyche fulvipes* – NT. Jedná se o druh dravého, bezschránkatého chrostíka, který bývá nalézán v podhorských potocích a řekách středních poloh. Potvrzen v úseku u Pochně.

Na pěti odběrových lokalitách na řece Opavě mezi Vrbnem pod Pradědem a obcí Kunov bylo nalezeno bohaté společenstvo o 74 taxonech vodních bezobratlých – makrozoobentosu. Na lokalitě pod Vrbnem to bylo 40 taxonů, na lokalitě nad obcí Pocheň 50 taxonů, nad Širokou Nivou 39 taxonů, ve Skrbovicích 37 taxonů a pod Kunovem 49 taxonů.

První lokalita, pod Vrbnem, se nachází částečně v intravilánu obce Zadní ves a částečně kopíruje svým pravým břehem trať z Vrbna. Také zde povodeň poškodila koryto řeky a také zde došlo k bagrování v korytě, paradoxně však poškození koryta a břehů následnými pracemi není až tak dramatické, z větší části jsou zachovány břehové porosty.

Druhá lokalita, nad obcí Pocheň, leží prakticky mimo intravilán a jde o velmi zajímavý přirozený úsek řeky, bohužel i zde došlo k vyhrnutí štěrků ze dna k břehům, mnohde byly vytvořeny nové vysoké štěrko kamenité břehy z materiálu ze dna.

Třetí lokalita, nad Širokou Nivou je také hezký úsek řeky v rozvolněném intravilánu. Koryto se zde poměrně rozšířilo a mělo tendenci divočit, bohužel i zde práce v toku vytvořily jakési hory štěrku a kamení přímo v korytě někde blíže levého jinde zase blíže pravého břehu. Samotné břehy zůstaly místy zachovány.

Na lokalitě Skrbovice teče řeka Opava rozvolněným intravilánem. V místě odběrové lokality vzala velká voda most, který je v současnosti nahrazen provizorní lávkou. Řeka je zde při pravém břehu hezky zachovalá, levý musel být opraven pro vybudování lávky nové. Pod lokalitou jsou poměrně zachovány oba dva břehy i s břehovými porosty. Štěrk byl vyhrnut do stran a nátrží.

Na poslední lokalitě, pod Kunovem, je situace poměrně dramatická, za povodně v r. 1997 zde zmizel celý jez a rozdělovací objekt a v podstatě celé původní pravé rameno řeky. Na levém rameni, které vzniklo po povodni v roce 1997, je vytvořen na pravém břehu obrovský štěrko kamenitý břehový val, který usměřňuje celou řeku do jejího bývalého levého ramene, samotné dno a levý břeh poškozen bagrováním příliš není. Níže řeka působí přirozeným charakterem a jsou částečně zachovány i břehové porosty.

Celkově tento nejdelší sledovaný úsek řeky Opavy není tak uniformní, mnohde zůstaly zachovány původní břehy i břehové porosty s kořenujícími stromy ve březích. Nalezené druhy vodní fauny patří k charakteristickým zástupcům vodních bezobratlých v podhorských oblastech. Taxonomicky je tento úsek nejbohatší, což může být dáno jeho větší habitatovou pestrostí, ale také větším počtem sledovaných lokalit.

Nejdominantnější složkou společenstva jsou opět EPT taxony. Jepice *Ephemeroptera* mají 10 zástupců ve společenstvu, pošvatky *Plecoptera* mají 6 taxonů a chrostíci *Trichoptera* 18 taxonů. Ve skupině chrostíků *Trichoptera* se vyskytl taxon vedený v Červeném seznamu, bezschránkatý dravý chrostík *Hydropsyche fulvipes*.

Velmi početnou je také skupina dvoukřídlého hmyzu *Diptera* s 20 taxony. Kde taxonomicky početnou skupinu tvoří pakomáři *Chironomidae* s 11 taxony. Zástupce zákonem chráněného druhu číhalka pospolitá *Atherix Ibis* ze skupiny *Diptera* byl nalezen na čtyřech z těchto pěti lokalit. K taxonomicky početnějším s devíti taxony ve společenstvu se řadí i skupina brouků *Coleoptera*.

Další skupiny jsou taxonomicky i celkově početně málo zastoupeny, přesto je potřeba zmínit skupinu korýšů *Crustacea*. Do této skupiny patří kriticky ohrožený rak říční, který byl nalezen v počtu jednoho kusu na dvou ze sledovaných lokalit.

Podobně jako na Černé Opavě i Střední Opavě vidíme velkou disproporci ve společenstvu, kdy dominanci tvoří juvenilní stadia larev jepic především rodu *Baetis*. Přesto tato dominance je zde na nižších lokalitách o něco málo nižší. Byli v nízkých početnostech nalézáni i chrostíci a jejich celková taxonomická bohatost je zde výrazně vyšší. Také zde můžeme hovořit o masivní rekolonizaci toku po ohromné disturbanci.

Bagrování v korytě se také zde vyskytlo po povodni prakticky v celém úseku. Lze to očekávat v místech ochrany majetku v intravilánech nebo při ochraně silnice, či trati, kde je to v pořádku. Nicméně v místech, kde by mohl být řece navrácen větší prostor po povodni je to považováno za kontraproduktivní činnost, která vodní biotu po povodni znovu druhotně decimuje a zbytečně snižuje diverzitu toku.

Makrofyta na tomto úseku Opavy v podstatě chybí, ačkoliv před povodní byl tento úsek masivně prorostlý lakušníkem. Rostl zde zejména **lakušník vzplývavý** *Batrachium fluitans* – C4a, přinejmenším níže po toku rovněž **lakušník štětičkatý** *Batrachium penicillatum* — C2r. Nyní je nahrazen vláknitými zelenými řasami. Na lokalitě nad Širokou Nivou byly v prosluněném úseku toku pozorovány stélky řasy *Hydrodictyon reticulatum*.

Jedná se o zajímavou oligotrofní řasu primárních stanovišť, která je obvykle postupně nahrazena konkurenčně silnějšími druhy. V místech se zachovaným příbřežím pak vyrůstá především chrastice rákosovitá *Phalaris arundinacea*. V mělkých zachovalých příbřežních zónách se místy objevoval rozrazil potoční *Veronica beccabunga*.

Na základě předchozích průzkumů v letech 2000–2024 se v dotčeném úseku toku vyskytují zejména dva typické druhy ryb, a to je pstruh obecný *Salmo trutta* a **vranka pruhoploutvá** *Cottus poecilopus* – O, NT. Pstruh byl při aktuálních průzkumech potvrzen jen jednotlivě, a to roční až dvouletí jedinci. Je zjevné, že upravené úseky nepředstavují vhodná stanoviště pro trvalý výskyt a jedinci pstruha zde jen většinově migrují. Častěji byl pstruh zjištěn (až desítky jedinců) mimo upravené úseky, či naopak v místech lepších úkrytů mezi kameny, zbytky opevnění.

Vranka pruhoploutvá *Cottus poecilopus* se v podélném profilu Opavy vyskytuje plošně. Populace vykazuje přirozenou věkovou strukturu, početnost klesá směrem po proudu až od úseku Kunova, kde se trvale sympatricky začíná objevovat **vranka obecná** *Cottus gobio* – O, NT, II.

Početnost vranky pruhoploutvé byla v řešených úsecích potvrzena jen jednotlivá, tj. velmi nízká, je zjevné, že druh upravené úseky postupně kolonizuje a jeho početnost zde patrně bude narůstat. Častěji byla zjištěna pod Vrbnem, u Pochně (desítky jedinců) – zde má koryto přes zásahy větší heterogenitu s většími kameny a úkryty. Minimální početnost byla u Skrbovic a Kunova – v místech kde je zcela plošně upraveno dno a vyhrnuty šterky.

Vranka obecná se v řešeném úseku rovněž vyskytuje, ale jen jednotlivě. V předešlých letech byla potvrzována po Kunov, kde byli v r. 2023 potvrzeni 2 ex. Jinak uváděny jednotlivé nálezy až po Širokou Nivu (Anonymus 2025). Aktuálně potvrzena zcela ojedinele, 1 ex. pod úsekem u Kunova.

Z dalších druhů se v řešeném úseku ojedinele vyskytuje lipan podhorní *Thymallus thymallus* – VU, který je zde jednotlivě uváděn z předešlých let (Anonymus 2025). Při aktuálním průzkumu byl potvrzen v úseku u Kunova mladý jedinec.

Významným druhem řešeného úseku je rovněž **mihule potoční** *Lampetra planeri* – KO, VU, II. Její výskyt je v území dlouhodobě znám a v profilu řeky Opavy byl potvrzen i aktuálně, fakticky v celém úseku, kde druh migruje včetně larev obsazujících i drobné sedimenty při březích. Za hlavní

biotop druhu v Opavě lze označit úsek mezi jezem v Kunově (ř. km 92,990) po jez nad Petrovým rybníkem (ř. km 66,540).

V rámci zkoumaného úseku se tak jedná o nejvyšší úsek výskytu druhu, kde výskyt vyznívá. Nejvyšší zaznamenané výskyty jsou nad Kunovem (Anonymus 2025), kde byl druh potvrzen i v r. 2023 (u Široké Nivy nezjištěn).

V uvedené trase larvy mihule osídlují všechny náplavy, případně ponořené hlinité břehy v nadjezích spádových objektů, kde substrát vyhovuje jejich ekologickým nárokům. Tato mikrostaniště bývají po velkých průtocích zlikvidována, podobně negativně se projevuje prohrábka dna a úprava břehů. Pozitivní je skutečnost, že po pozvolné samovolné renaturalizaci toku a formování kynety dochází opětovně k tvorbě drobných náplavů s jemnými sedimenty, které larvy mihulí postupně obsahují. V současné době ale převládá v řešených úsecích nevhodný substrát a larvy mihulí zde nebyly zjištěny. Potvrzeny byly pouze níže p otoku pod Kunovem, kde se po povodni obnovily drobné lavice se sedimenty a nebylo zde zasahováno. Byly zde potvrzeny jen jednotlivé larvy.

Výsledky hydrobiologického průzkumu – Opava mezi Vrbnem pod Pradědem a obcí Kunov

	Taxonomická skupina	Opava pod Vrbnem	Opava nad obcí Pocheň	Opava nad obcí Široká Niva	Opava Skrbovice	Opava pod Kunovem
	Turbellaria					
1	<i>Dugesia gonocephala</i>		7			
	Oligochaeta					
2	<i>Eiseniella tetraedra</i>	1				2
3	<i>Stylodrilus heringianus</i>	9				5
	Hirudinea					
4	<i>Erpobdella vilnensis</i>	1				1
	Mollusca					
5	<i>Ancylus fluviatilis</i>					2
	Crustacea					
6	<i>Astacus astacus</i>		1	1		
7	<i>Gammarus fossarum</i>	9	18	5	14	4
8	Hydracarina	23	37	13	12	32
	Ephemeroptera					
9	<i>Baetis lutheri</i>	273	241	47	71	52
10	<i>Alainites muticus</i>	18	47			
11	<i>Baetis rhodani</i>	1586	758	521	726	473
12	<i>Baetis scambus</i>	538	506	312	533	768
13	<i>Baetis vernus</i>				31	126
14	<i>Ecdyonurus torrentis</i>	9	7	24	12	5
15	<i>Ecdyonurus venosus</i>	28	56	45	32	
16	<i>Epeorus assimilis</i>		12	4		
17	<i>Ephemerella ignita</i>	156	76	26	22	16
18	<i>Rhithrogena semicolorata</i>		32	15		
	Plecoptera					
19	<i>Dinocras cephalotes</i>	11	19	14	23	4
20	<i>Isoperla oxylepis</i>		2			
21	<i>Leuctra albida</i>	207	236	127	456	223
22	<i>Leuctra aurita</i>	112	68	56	211	23

23	<i>Perla marginata</i>	7	28	19	9	6
24	<i>Perlodes microcephala</i>		3			
	Odonata					
25	<i>Onychogomphus forcipatus</i>	1		1		1
	Heteroptera					
26	<i>Gerris lacustris</i>			1		
	Megaloptera					
27	<i>Sialis fuliginosa</i>					2
	Trichoptera					
28	<i>Allogamus uncatu</i>		3			
29	<i>Anomalopterygella chauviniana</i>		1			
30	<i>Chaetopteryx villosa</i>	2	6	1		
31	<i>Ecclisopteryx madida</i>				1	
32	<i>Halesus digitatus</i>		1	1		3
33	<i>Halesus tessellatus</i>					1
34	<i>Hydropsyche incognita</i>		10	6	11	6
35	<i>Hydropsyche fulvipes</i>		2			
36	<i>Hydropsyche pellucidula</i>		4	2	4	3
37	<i>Hydropsyche siltalai</i>					3
38	<i>Micrasema longulum</i>					5
39	<i>Odontocerum albicorne</i>		5		8	
40	<i>Potamophylax latipennis</i>	1	2		28	1
41	<i>Rhyacophila nubila</i>	47	27	6	26	18
42	<i>Rhyacophila obliterated</i>	5	3			
43	<i>Rhyacophila tristis</i>	3	1			
44	<i>Sericostoma flavicorne</i>	1	1		2	2
45	<i>Silo pallipes</i>	9	4	1	13	
	Coleoptera					
46	<i>Elmis aenea ad.</i>	31	114	27	52	43
47	<i>Elmis aenea lv.</i>		5			2
48	<i>Esolus paralledipedus</i>	15	33	12		
49	<i>Hydraena gracilis</i>	22	12	9	88	12
50	<i>Hydraena saga</i>		9			
51	<i>Limnius perrisi ad.</i>	5	15	3	5	3
52	<i>Limnius perrisi lv.</i>		4	3	11	2
53	<i>Orectochilus villosus ad.</i>				2	
54	<i>Oreodytes sanmarkii</i>	5	9	18	26	7
	Diptera					
	Simuliidae					
55	<i>Simulium equinum</i>			12	62	56
56	<i>Simulium latipes</i>				25	12
57	<i>Simulium monticola</i>	10	12	8	11	10
58	<i>Simulium reptans</i>	18	15	17	87	31
	Chironomidae					
59	<i>Ablabesmyia monilis</i>	5				4
60	<i>Cricotopus sp.</i>					5

61	<i>Diamesa sp.</i>	7		42	28	
62	<i>Tvetenia bavarica</i>	10	11	15	14	5
63	<i>Eukiefferiella sp.</i>	5	10	9	8	7
64	<i>Heleniella sp</i>	4	2			
65	<i>Macropelopia nebulosa</i>	2				
66	<i>Micropsectra atrofasciata</i>	5				3
67	<i>Orthocladius sp.</i>		5	3	6	11
68	<i>Polypedilum pedestre sk.</i>			3		8
69	<i>Tanytarsus sp.</i>	8				
	Diptera var.					
70	<i>Antocha vitripennis</i>					1
71	<i>Atherix ibis</i>		7	1	12	2
72	<i>Ceratopogonidae</i>		6			11
73	<i>Dicranota sp.</i>	8	32	15	34	26
74	<i>Hexatoma sp.</i>					4

Závěr

Průzkumem vodní bioty na deseti lokalitách na Černé Opavě, Střední Opavě a Opavě v úseku mezi Vrbnem pod Pradědem a obcí Kunov byla prokázána celková přítomnost 86 taxonů bezobratlých, z nichž dva jsou zařazeni v seznamu zvláště chráněný druh živočicha, jedná se o raka říčního *Astacus astacus* a číhalku pospolitou *Atherix ibis*. Z druhů Červeného seznamu ČR byl rovněž potvrzen Chrostík *Hydropsyche fulvipes*.

Z mihulí a ryb patří k typickým zvláště chráněným druhům řešených úseků vranka pruhoploutvá *Cottus poecilopus*, která byla i aktuálně opakovaně potvrzena, vranka obecná *Cottus gobio*, mihule potoční *Lampetra planeri* se zde vyskytují spíše ojediněle a byli potvrzeni až níže pod řešeným úsekem u Kunova. Podobně ojediněle se zde vyskytuje druh Červeného seznamu ČR lipan podhorní *Thymallus thymallus*.

Zkoumaný úsek byl sledován po průchodu silných povodní, které zasáhly povodí řeky Opavy v září roku 2024 a po následných úpravách, které probíhaly na lokalitách na podzim 2024 až jaře 2025. Na základě toho není úplně zřejmé, jaký podíl na disturbanci a změnách společenstva makrozoobentosu, mihulí a ryb měly samotné povodně a jaký podíl na degradaci bioty měly následné práce v korytě řeky, spočívající zejména v rozhrnování sedimentů v toku a úpravě břehů.

Tam, kde zůstal podíl původních břehů, se jeví společenstvo makrozoobentosu pestřejší se zachováním i zajímavějších druhů. Naopak je zcela zřejmé, že v úsecích rozhrnování dnového substrátu a úpravy břehů absentuje řada druhů. Práce v toku spojené s jeho úpravami poškozují různorodost habitatů v toku a způsobují jeho uniformitu. Bylo by tak vhodné, aby se v přirozených úsecích, kde nehrozí žádné škody, do toku zasahovalo co nejméně. Právě z těchto míst se pak urychluje oživení toku a druhy se mohou rozšířit do poškozených míst v intravilánech nebo do koryt v blízkosti silnic nebo železnic, kde jsou práce v toku nezbytné.

Nyní je patrné, že v úsecích zásahů dochází k masivní rekolonizaci toku novým oživením. Nyní masivně nastupují r-stratégové v ohromných početnostech, a postupně z refugií (přítoky, nedotčené úseky) lze očekávat také návrat K-stratégů. Disturbance po povodni a posléze po odtěžení dna byly tak silné, že na mnohé úseky, především v horních úsecích, lze pohlížet jako na zcela primární stanoviště, kde se společenstvo teprve utváří. Z tohoto hlediska by bylo zajímavé sledování zopakovat například v jarních měsících v roce 2026, kam se se stav společenstva posune. Je zcela zřejmé, že obnova makrozoobentosu bude probíhat s ohledem na víceletá vývojová stadia některých druhů minimálně několik let.

Řeka Opava je v celém zkoumaném úseku velice pěkným, poměrně přirozeným podhorským tokem středních poloh. Řada úseků je s dynamicky se měnícím korytem, břehovými porosty a bohatým vodním oživením, což je vhodné zachovat, zejména to pak platí pro bifurkaci u Kunova. Právě tyto toky jsou v České republice v současné době pod silným antropogenním tlakem a má význam zbytečně nerozšiřovat zásahy a úpravy toků v přírodních úsecích.

V Ostravě, 28. července 2025
Za Aglaope s. r. o.
Mgr. Radim Kočvara

Literatura

- Andersen T., Cranston P.S., Epler J.H., 2013: *Chironomidae* of the Holarctic Region
- Anonymus (2025): AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line; portal.nature.cz]. [cit. 2025-07-27].
- Askew R.R., 2004: *The Dragonflies of Europe*, Harley books
- Beran L., 1998: *Vodní měkkýši ČR, ČSOP, Vlašim*
- Bitušík P., 2000: *Průručka na určovanie lariev pakomárov (Diptera: Chironomidae) Slovenska*
- Brochard Ch., Groenendijk D., Ploeg E., Termaat T., 2012: *Fotogids Larvenhuidjes van Libellen*, KNNV
- Brochard Ch., Ploeg E., 2014: *Fotogids Larven van Libellen*, KNNV
- Čejka T., 2017: *Vodné mäkkýše Slovenska, Determinačný kľuč pre hydrobiológov*
- ČSN 75 7703 EN 27828 1996: *Jakost vod – Metody odběrů biologických vzorků, Pokyny pro odběr vzorků makrozoobentosu ruční sítkou (ISO 7828:1985)*
- Ehrlich P., Gergel J., Zuna J., Novák L., Meruňka K. 1996: *Metodické pokyny pro revitalizaci potoků. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, Praha, 67 s.*
- Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] (2017): *Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí (Red List of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates)*. Příroda, Praha, 36: 1-612.
- Chobot K. & Němec M. (eds.) 2017: *Červený seznam ohrožených druhů ČR. Obratlovci. – Příroda, Praha, 34:1–182.*
- Kubíček F., Lellák J. 1992: *Hydrobiologie.UK, Praha, 260 s.*
- Losos B., 1996: *Klíč k určení larev pakomárovitých (Chironomidae)*, Brno
- Losos B., et al. 1985: *Ekologie živočichů. SPN, Praha, 320 s.*
- Rozkošný R. (ed) 1980: *Klíč vodních larev hmyzu. ČSAV, Praha, 521 s*
- Straka M., Sychra J., 2007: *Determinační kurz Makrozoobentosu, Coleoptera*
- Timm, T., 2009: *A guide to the freshwater Oligochaeta and Polychaeta of northern and central Europe. Lauterbornia 66*
- Vallenduuk H.J., 2019: *Chironomini larvae of western European lowlands (Diptera: Chironomidae). Keys with notes to the species, Lauterbornia*
- Vyhláška MŽP ČR č. 395/92 Sb. k zákonu č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny
- Waringer J., Graf W., 2011: *Atlas of Central European Trichoptera Larvae*, Erik Mauch Verlag

Opava, pod obcí Kunov, současný stav

Pošvatka *Dinocras cephalotes*

Řasa *Hydrodictyon reticulatum*

Pstruh obecný *Salmo trutta* potvrzený na střední Opavě

Rak říční *Astacus astacus* potvrzený pod Kunovem

Mladý pstruh obecný *Salmo trutta* a lipan podhorní *Thymallus thymallus* potvrzený v úseku Kunova

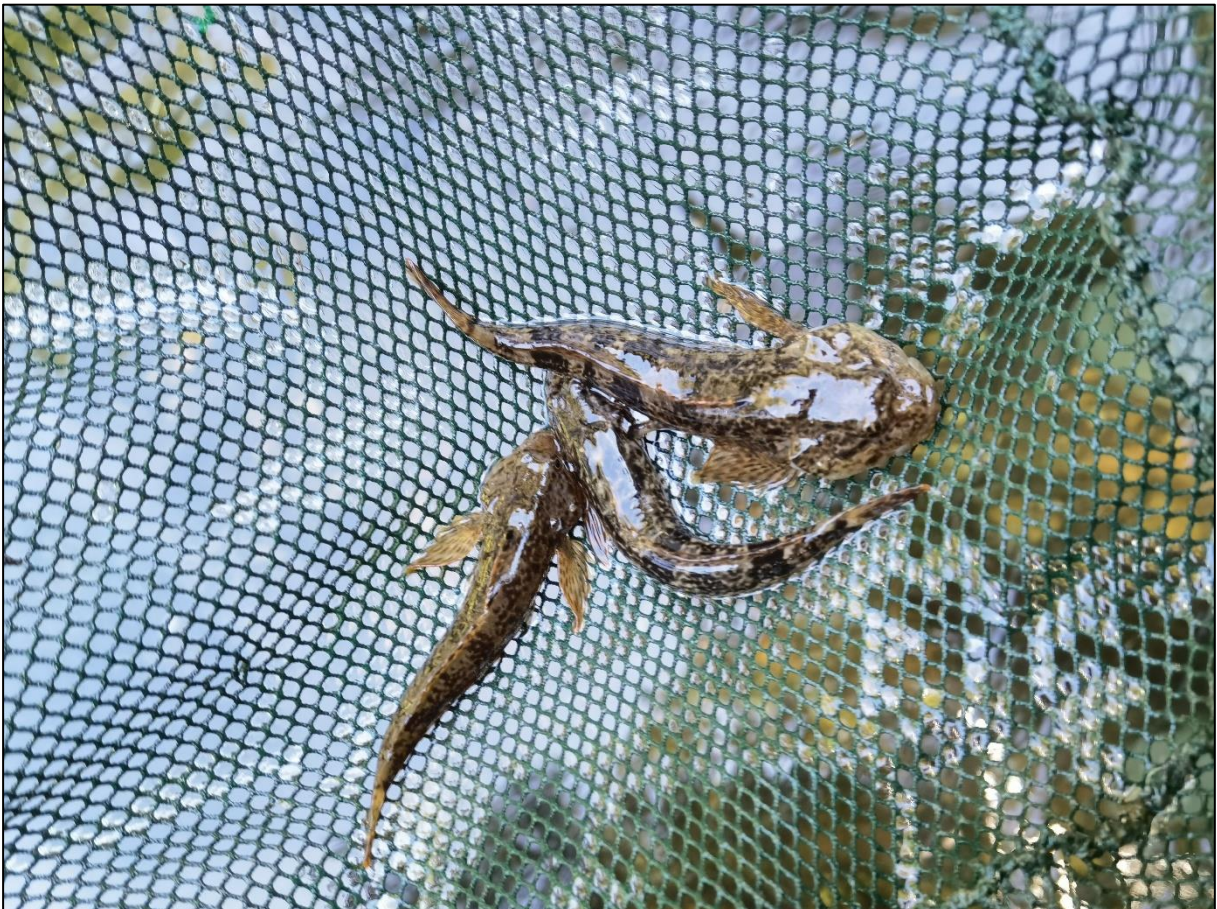
vranka obecná *Cottus gobio* potvrzená v úseku Kunova

larvy mihule potoční *Lampetra planeri* potvrzené v úseku pod Kunovem

vranka pruhoploutvá *Cottus poecilopus* potvrzená v úseku pod Vrbnem

vranka pruhoploutvá *Cottus poecilopus* potvrzená v úseku Černé Opavy nad soutokem se Střední Opavou